

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/111/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6618202834
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6618202834.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a členov senátu JUDr. Jaroslava Galla a JUDr. Klaudie Koskovej, v právnej veci žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., so sídlom Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, IČO: 31 335 004, proti žalovanej: 2/ X. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XX, XXX XX Q., o zaplatenie 42 362,24 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu a žalovanej 2/ proti rozsudku Okresného súdu Lučenec zo dňa 03.05.2019, č. k.: 5Csp/120/2018-99, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu vo výroku o povinnosti žalovanej 2/ zaplatiť žalobcovi priznanú sumu v lehote na plnenie tri dni od právoplatnosti rozsudku, vo výroku, ktorým súd žalobu v časti o zaplatenia zmluvného úroku zamietol a vo výroku o trovách konania **p o t v r d u j e .**

II. Žiadna zo strán nemá na náhradu trov odvolacieho konania právo.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd rozhodol: „I. Súd konanie voči žalovanému 1/ zastavuje. Žalovaná 2/ je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 41 562,24 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 39 345,43 eur od 01.01.2018 do 18.07.2018, 5 % ročne zo sumy 38 845,43 eur od 19.07.2018 do 14.09.2018, 5 % ročne zo sumy 38 545,43 eur od 15.09.2018 do zaplatenia. III. Žalobu žalobcu v časti zaplatenia zmluvného úroku vo výške 5,59 % ročne zo sumy 39 057,34 eur od 01.01.2018 do 18.07.2018, 5,59 % ročne zo sumy 38 557,34 eur od 19.07.2018 do 14.09.2018, 5,59 % ročne zo sumy 38 257,34 eur od 15.09.2018 do zaplatenia zamietla. IV. Súd konanie v časti o zaplatenie 800 eur s príslušenstvom zastavuje. V. Žalobcovi priznáva od žalovanej 2/ náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej súd rozhodne osobitným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žalobca uplatnený nárok vyvodzoval zo Zmluvy o stavebnom sporení č. XXXXXXXX X XX zo dňa 29.02.2016, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému 1/ (I.. K. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX R. XXX, voči ktorému súd dané konanie zastavil, z dôvodu vyhlásenia konkurzu na jeho majetok v priebehu konania) a žalovanej 2/ ako solidárnym dlžníkom mimoriadny medziúver č. XXXXXXXX X XX vo výške 41 040,00 eur, za v zmluve dohodnutých podmienok. Dlžníci nedodrжали podmienky úverovej zmluvy, prestali medziúver riadne a včas splácať, pričom na majetok K. U. bola začatá nútená exekúcia (účet stavebného sporenia bol postihnutý exekúciou príkazom pohľadávky z účtu v banke - exekučný príkaz zo dňa 19.05.2016, sp. zn. EX 1375/2008/ Ba vydaný súdnym exekútorom JUDr. Ing. Jánom Gasperom, PhD.) Boli naplnené podmienky zmluvy o úvere a VOP na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. Žalobca po predchádzajúcich písomných upozorneniach dlžníkov vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru k 18.04.2017 a žiadal od žalovaných 1/, 2/ vrátiť celú dlžnú sumu vrátane príslušenstva.

3. Žalobou doručenou súdu dňa 25.06.2018 sa žalobca domáhal voči žalovaným 1/, 2/ zaplatenia sumy 42 362,24 eur spolu s úrokom 5,59 % ročne zo sumy 39 057,34 eur od 1.1.2018 do zaplatenia a s 5 %

ročným úrokom z omeškania zo sumy 39 345,43 eur od 1.1.2018 do zaplataenia. Žiadal nahraďiť trovy konania. Pisomným podaním doručeným súdu dňa 17.12.2018 žalobca súdu oznámil, že po podaní žaloby žalovaní žalobcovi uhradili v dvoch splátkach (18.07.2018, 14.09.2018) spolu sumu 800 eur, ktoré žalobca započítal na dlžnú istinu úveru a v tejto časti zobral žalobca žalobu späť a navrhol konanie zastaviť. Zároveň z tohto dôvodu upravil žalobca petit žalobného návrhu tak, aby žalovaní 1/, 2/ spoločne a nerozdielne zaplatili žalobcovi sumu 41,562,24 eur a úrok 5,59 % ročne za úver zo sumy 39 057,34 eur od 01.01.2018 do 18.07.2018, úrok 5,59 % ročne za úver zo sumy 38 557,34 eur od 19.07.2018 do 14.09.2018, úrok 5,59 % ročne za úver zo sumy 38 257,34 eur od 15.09.2018 do zaplataenia, a zároveň úrok z omeškania 5 % ročne zo sumy 39 345,43 eur od 01.01.2018 do 18.07.2018, úrok z omeškania 5 % ročne zo sumy 38 845,43 eur od 19.07.2018 do 14.09.2018, úrok z omeškania 5,59 % ročne zo sumy 38 545,43 eur od 15.09.2018 do zaplataenia.

4. Súd v zmysle ust. § 144, § 145 ods. 2 CSP konanie v časti o zaplataenie 800 eur, z dôvodu späťvzatia žaloby žalobcom, zastavil (výrok IV. rozsudku).

5. Dňa 16.04.2019 žalobca súdu oznámil, že uznesením Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 04.04.2019 sp. zn. 40dK/360/2019 zverejneným v Obchodnom vestníku dňa 10.04.2019 bol na majetok žalovaného 1/ vyhlásený konkurz. Súd konanie voči žalovanému 1/ podľa § 167e ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii zastavil (výrok 1.).

6. V konaní súd pokračoval so žalovanou 2/.

7. Okresný súd posúdil zmluvný vzťah uzavretý medzi stranami sporu ako vzťah spotrebiteľský, ide o spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktorá má všetky obligatórne obsahové náležitosti stanovené zákonom č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.

8. Z výpisu z účtu zosplatneného medziúveru mal súd preukázané, že ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru celková dlžná suma bola 42 362,24 eur. Z výpisu z účtu stavebného sporenia vyplýva, že nasporená suma ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti je 32,66 eur. Po započítaní sumy 800 eur zaplatených žalovanými po podaní žaloby, zostáva k zaplataeniu suma 41 562,24 eur, ktorú súd priznal žalobcovi. Keďže žalovaní neuhradili splatnú pohľadávku riadne a včas, dostali sa do omeškania, súd v súlade s ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. priznal žalobcovi aj úrok z omeškania vo výške 5 % ročne počnúc od 01.01.2018 z príslušnej dlžnej sumy až do zaplataenia. Súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná, a to v rozsahu ako uviedol vo výroku II. rozsudku, pričom povinnosť plniť žalobcovi súd uložil žalovanej 2/, s ktorou pokračoval v konaní po zatavení konania zo zákona voči žalovanému 1/. Lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku v zmysle ust. § 232 ods. 3 CSP.

9. Za nedôvodný súd považoval nárok žalobcu a žalobu zamietol v časti úrokov z úveru za čas po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru (výrok III.). Žalobca uplatnil úroky z úveru vo výške 5,59 % ročne od 01.01.2018 do zaplataenia. Súd v tejto časti žalobu zamietol s odôvodnením, že úroky z úveru je možné priznať iba do splatnosti úveru, pretože po splatnosti úveru - s protiprávnym stavom sa spájajú výhradne sankcie v podobe úroku z omeškania. Prípadná dohoda účastníkov zmluvy o nároku na úroky po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru popri úrokoch za omeškание a ďalších sankciách sa dotýka ponuky zákona - dispozície. Avšak odklon od dispozície právnej normy, ktorý je v neprospech spotrebiteľa (žalovanej) predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je neplatná. (Súd poukazuje na viaceré súdne rozhodnutia - rozhodovaciú prax súdov, ktorá prezentuje rovnaký právny názor.)

10. O trovách konania súd rozhodol s odkazom na ust. § 255 ods. 1, 2 CSP, § 262 ods. 1, 2 CSP. Súd žalobu zamietol iba v časti príslušenstva, ktoré nebolo vyčíslené, preto pre pomerné rozdelenie trov konania je rozhodujúci pomer úspechu a neúspechu v uplatnenej istine bez príslušenstva (uznesenie NS SR sp.zn. 6Obo/243/2007 z 27.11.2008). Súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanej 2/ v rozsahu 100 %. V konaní úspešnému žalobcovi priznal plnú náhradu trov konania voči žalovaným 1/, 2. O výške náhrady trov rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

11. Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie žalobca a žalovaná 2/.

12. Žalobca podal odvolanie voči výroku, ktorým súd žalobu zamietol, tým je zároveň dotknutý aj závislý výrok o trovách konania. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu v napadnutej časti zmenil a žalobe vyhovel v celom rozsahu, alebo aby rozsudok v tejto časti zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

13. Namietal dôvody nepriznania žalobcom uplatňovaného úroku za úver po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru. Žalobca nesúhlasí s názorom súdu, že požadovaním zaplataenia dlhu pred dohodnutou dobou splatnosti z dôvodu porušenia povinnosti dlžníkom stráca veriteľ automaticky nárok na odplatu za prenechanie finančných prostriedkov dlžníkovi. Takýto názor popiera podstatu úroku ako odplaty za skutočnosť, že žalobca časť svojho majetku prenechal žalovaným, ktorí ho žalobcovi stále nevrátili.

Skutočnosť, že veriteľ dlžníka vyzve na vrátenie poskytnutých finančných prostriedkov neznamená, že ich dlžník aj okamžite vrátil. Veriteľ tak nemá časť svojho majetku k dispozícii preto má mať do momentu kedy sa do jeho dispozície opätovne dostane nárok na úrok ako odplatu za prenechanie finančných prostriedkov. Rovnaký názor vyslovil aj KS v Košiciach v rozsudku zo dňa 29.01.2019 sp. zn. 5Co/225/2018, obdobne KS v Banskej Bystrici v rozsudku zo dňa 25.04.2019 č. k. 41Co/37/2018-145. Prijať názor aký je prezentovaný v napadnutom rozhodnutí by znamenalo, zhoršenie postavenia veriteľa, nakoľko obranou proti dlžníkom vyvolanému protiprávnemu stavu príde veriteľ o nárok na zaplatenie ceny peňazí, ktoré dlžníkovi prenechal. Až do momentu skutočného vrátenia finančných prostriedkov by dlžník užíval poskytnuté finančné prostriedky resp. to, čo za ne dostal bezodplatne. To by bolo v rozpore s účelom a ekonomickou funkciou úroku ako odplaty za prenechanie finančných prostriedkov. (viď rozsudok KS v Prešove zo dňa 14.06.2018 č. k. 14Co/20/2017-149) Uplatnený nárok veriteľa na zmluvný úrok za úver od poskytnutia peňažných prostriedkov až do ich reálneho vrátenia vyplýva priamo z Obchodného zákonníka - z analogického výkladu ust. § 503 ods. 3. Rovnako je takýto nárok vyjadrený v § 13 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z. z. (v prípade odstúpenia od zmluvy o úvere je spotrebiteľ povinný zaplatiť veriteľovi istinu a úrok z tejto istiny odo dňa kedy úver začal čerpať, až do dňa splatenia istiny). Ústavný súd SR v rozhodnutí na ktoré odkázal pri rozhodovaní okresný súd, nedal vecnú odpoveď na otázku, či je správny názor o zániku nároku žalobcu na úroky za úver po splatnosti úveru. Opodstatnenosť veriteľa požadovať úrok za úver až do doby skutočného vrátenia poskytnutých finančných prostriedkov vyplýva aj z ostatnej rozhodovacej praxe súdov (príkladom uvádza žalobca rozhodnutia všeobecných súdov).

14. Žalovaná 2/ podala odvolanie voči jej povinnosti zaplatiť súdom priznané plnenie žalobcovi v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žiadala, aby jej súd povolil splácať dlžnú sumu v splátkach po 150,- eur, nakoľko jej momentálna sociálna a majetková situácia jej neumožňuje zaplatiť všetko naraz. Inak „uznala podstatu vymáhaného nároku“.

15. Žalovaná 2/ sa k odvolaniu žalobcu nevyjadřila.

16. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne 2/ uviedol, že v odvolaní žalobkyne chýba podstatná náležitosť v podobe uvedenia dôvodov, pre ktoré považuje žalovaná napádaný rozsudok za nesprávny. Žalobca zároveň považuje ponechanie zákonom stanovenej trojdňovej lehoty na priznané plnenie v danom prípade za správne. Žalovaná na preukázanie potreby odchyliť sa od všeobecnej právnej úpravy lehoty v § 232 CSP nepredložila žiadne doklady, ktoré by odôvodňovali postup súdu - povolenie splátok. vzťahujúcu sa na daný prípad Vyjadrenie žalovaných 1/ a 2/ k odvolaniu nebolo podané.

17. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1, 2 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 (a contrario) CSP rozsudok okresného súdu v napadnutej časti výrokov II., III., V. podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil. V ostatnom zostáva rozsudok nedotknutý.

18. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

19. Z obsahu spisu vyplýva, že v súlade s požiadavkou žalobcu (veriteľa) v súdenom prípade okresný súd pôvodne konal vo vzťahu k (obidvom) spoludlžníkom, teda žalovanému 1/ a žalovanej 2/, nakoľko žalobca uplatňuje v konaní svoj nárok na plnenie (peňažnú pohľadávku) zo zmluvy o úvere, ktorú uzavreli žalovaní 1/ a 2/ ako spoludlžníci. Teda na procesnej strane žalovaného ide o pluralitu - spoločnosť účastníkov konania, ktorí podľa povahy predmetu konania (ktorá vyplýva z hmotného práva) v tomto prípade sú solidárne (spoločne a nerozdielne) zaviazanými dlžníkmi voči veriteľovi. V priebehu konania však bol vyhlásený konkurz na majetok žalovaného 1/ a tým vznikla situácia, kedy voči žalovanému 1/ zo zákona súd nesmie pokračovať v konaní, v ktorom je voči žalovanému 1/ vymáhaná pohľadávka, ktorá môže byť uspokojená iba v konkurze a súd má povinnosť takéto konanie zastaviť (viď. výrok I. rozsudku). Keďže v prípade solidárneho spoločného (samostatného) si veriteľ môže zvoliť, či bude na celé plnenie žalovať všetkých alebo len niektorých spoludlžníkov (každý žalovaný vystupuje sám za seba), okresnému súdu nebránila zákonná prekážka, aby v konaní pokračoval so žalovanou 2/, ako v podaní doručenom súdu dňa 16.04.2019 navrhol aj žalobca.

20. Odvolací súd preskúmal odvolacie námietky žalobcu spolu s napadnutým rozsudkom okresného súdu, osvojuje si dôvody napadnutého rozsudku a v zmysle § 387 ods. 2 CSP na ne v celom rozsahu poukazuje. Rozhodnutie okresného súdu v napadnutej časti žalobcom, teda v časti zamietnutia nároku žalobcu na zaplatenie zmluvného úroku po zosplatení úveru je vecne správne a odvolací súd ho

potvrdil. Odvolací súd námietky žalobcu uvedené v odvolaní nepovažuje za dôvodné. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s názorom okresného súdu, že dohodnuté zmluvné podmienky z poskytnutých peňažných prostriedkov (úveru) patria veriteľovi len do splatnosti dlhu. Tak, ako uviedol súd prvej inštancie, po splatnosti dlhu nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a povinnosť platiť dohodnuté úroky z úveru dňom splatnosti dlhu zaniká. Tento názor okresného súdu je prijatý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít Slovenskej republiky. Okresný súd v tomto smere poukázal okrem iných rozhodnutí na rozhodnutie Krajského súdu Prešov sp. zn. 6Co/190/2014, uznesenie NS SR sp.zn. 4Obo 143/98, aj na uznesenie Ústavného súdu SR č.k. IV. ÚS 476/2012-14 zo dňa 18.09.2012, ktoré je založené na výklade záveru, že je ústavne akceptovateľné, že po zosplatnení úveru nastupuje režim platenia úrokov z omeškania, a nie už úrokov z úveru. Námietky žalobcu vznesené vo vzťahu k týmto rozhodnutiam nie sú opodstatnené. Odvolací súd tiež poukazuje na závery odôvodnenia rozsudku Najvyššieho súdu SR publikované pod R59/1998, z ktorého taktiež vyplýva, že veriteľovi patria dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov iba do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť už iba úroky z omeškania.

21. Jednorázovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorázovo vrátiť sumu požičaných peňažných prostriedkov (§ 563 Občianskeho zákonníka), avšak navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením. Okresný súd správne v odôvodnení rozsudku uviedol, že s protiprávnym stavom sa spájajú sankcie, pretože spotrebiteľ je v omeškani s vrátením zosplatnenej sumy. S protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve. Pokiaľ existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylna od zákona, čo zmluvnú podmienku v zmysle ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, prípadne ust. § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou. V protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia Vlády SR č. 87/1990 Z. z..

22. Vo vzťahu k argumentácii žalobcu v odvolaní ohľadom aplikácie ustanovenia § 503 Obchodného zákonníka odvolací súd uvádza, že v zmysle § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Obchodný zákonník upravuje, že „záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť“ použité peňažné prostriedky a nie „záväzok platiť úroky je splatný v momente vrátenia“ použitých peňažných prostriedkov. Expressis verbis úpravu obsahuje tiež tretia veta § 503 citovaného prvého odseku, keď splatnosť úrokov nastáva „v čase, keď sa má vrátiť“ zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, a nie „v čase, keď dlžník vráti“ zvyšok poskytnutých prostriedkov. Citované ustanovenie § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka je koncipované jednoznačne a nepripúšťa iný výklad. Naviac, ust. § 503 ods. 3 upravuje otázku splácania úrokov výlučne pre prípad predčasného splatenia úveru zo strany dlžníka. Odvolací súd sa nestotožňuje s argumentáciou žalobcu, pretože citované ustanovenie upravuje iba splatnosť úrokov v prípade predčasného splatenia úveru zo strany dlžníka a Obchodný zákonník splatnosť úrokov upravuje v ustanoveniach § 503 ods. 1, 2, ktoré veliteľu oprávňujú na riadne úroky len do momentu vzniku záväzku vrátiť peňažné prostriedky veriteľovi, nie do momentu ich skutočného vrátenia.

23. V zmluvnom úverovom vzťahu sa vyskytujú aj prípady, že dlžník nedodržiava dohodnuté podmienky, z rôznych dôvodov prestane splácať požičanú sumu. Za takejto situácie veriteľ má viacero možností, ktoré uplatní. Nie je úplne pravdou to, čo je uvedené v odvolaní, keď žalobca sa stavia iba do pozície poškodeného a ukráteného veriteľa, pretože nemusí pristúpiť k zosplatneniu úveru (podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky), napr. má možnosť vymáhať čiastočné (už splatné) plnenie.

24. Odvolací súd rozsudok okresného súdu v zamietavej časti (výrok III.), ktorá bola napadnutá odvolaním žalobcu, považuje za vecne správny a v tejto časti rozsudok potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

25. Odvolací súd nevyhovel ani odvolaniu žalovanej 2/, ktorá v odvolacom konaní nič nenamieta voči výške prisúdeného plnenia, iba žiadala, aby jej súd „povolil plniť dlh v splátkach po 150 eur“. Odvolanie posúdil odvolací súd podľa jeho obsahu (§ 124 ods. 1 CSP).

26. Podľa § 232 ods. 3 CSP lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu. Ods. 4, ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradiť ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak, súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

27. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že ak súd pristupuje k autoritatívnemu rozhodnutiu (rozsudkom) o žalobe na peňažné plnenie, zákonnou lehotou plnenia a zároveň pravidlom je lehota troch dní, pričom plynie od právoplatnosti rozsudku. Štandardne preto súd ukladá splnenie povinnosti v takejto lehote (tzv. paričná lehota) a na každú výnimku musia existovať dôvody. Paričná lehota môže byť rozhodnutím súdu predĺžená, ak to odôvodňujú konkrétne okolnosti prípadu, spravidla v prípadoch, keď je splnenie uloženej povinnosti v lehote troch dní objektívne nemožné. Predĺženie paričnej lehoty alebo povolenie splátok a určovanie ich výšky a podmienok ich zročnosti musí súd zdôvodniť v odôvodnení rozsudku. Môže tiež určiť, že omeškaním s plnením čo i len jednej dávky alebo splátky sa stáva splatným celé plnenie.

28. Lehota na plnenie určená v preskúmanom rozsudku je stanovená v súlade s § 232 ods. 3 CSP ako lehota na plnenie tri dni od právoplatnosti rozsudku. Pokiaľ by okresný súd mal zato, že je na mieste v prejednávacom prípade určiť dlhšiu lehotu alebo sa plnenie má vykonať v splátkach, muselo by to byť výslovne uvedené vo výroku rozsudku a táto časť výroku rozhodnutia súdu by musela byť podložená zistením všetkých potrebných skutočností, ktoré by presvedčivo zdôvodňovali záver súdu.

29. Odvolací súd vzhľadom na odvolanie žalovanej sám posúdil predpoklady na povolenie plnenia v splátkach. Súd vychádzal pri hodnotení zo štandardných hľadísk, ktoré už v minulosti judikovala prax súdov, ktorá našla odraz v zborníku R V/1968. Súd pri priznaní výhody splátok povinnej strane musí zohľadniť výšku priznaného plnenia, platobnú schopnosť žalovaného i v konaní prejavenu snahu o plnení záväzku. Odhliadnuc od toho, že žalovaná žiadnym spôsobom svoje tvrdenie „o momentálnej sociálnej a majetkovej situácii, ktorá jej neumožňuje splatiť dlžnú sumu naraz“, nepreukázala, v žiadosti neuviedla ani frekvenciu splátok, iba navrhla výšku splátky 150,- eur, pokiaľ by aj jej tvrdenie o zlej sociálnej a majetkovej situácii bolo pravdivé a súd by mal zato, že splátku 150 eur by platila ako mesačnú splátku, povinnosťou súdu je zohľadniť výšku priznaného plnenia a platobnú schopnosť žalovanej. Treba súhlasiť s názorom žalobcu uvedeným v jeho vyjadrení k odvolaniu žalovanej, a od žalobcu nemožno spravodlivo požadovať, aby mu súdom priznaný nárok bol plnený po dobu viacej ako 23 rokov, čo by znamenalo, že v skutočnosti vymožitelnosť jeho práva ako aj právo vlastníť majetok v zmysle Ústavy SR čl. 20 ods. 1 by bolo porušené. Veriteľ by sa ocitol v podstatne horšom postavení, ako keby mu dlh bol riadne v splátkach splácaný v prípade nezosplatnenia úveru. Ak totiž súd priznal po zosplatnení úroky z omeškania len z dospelej pohľadávky, je o to viacej dôvodné v prípade nepriznania úrokov za dobu po zosplatnení zaviazat' na plnenie bez výhody splátok, prípadne splátky rozpočítat' tak, aby suma bola splatená v primeranej lehote. Zároveň treba zdôrazniť, že žalobca legitímne očakával, že o jeho nároku bude rozhodnuté predvídateľne, spravodlivo tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty (čl. 2 ods. 1 CSP, podľa ktorého ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty). Podľa názoru odvolacieho súdu výhoda splátok v prípade, ak je možnosť splatenia dlhu žalovanou v primeranom čase len iluzórna, je v rozpore s vyššie citovanými ústavnými právami žalobcu.

30. Odvolací súd rozsudok okresného súdu vo výroku o povinnosti žalovanej 2/ zaplatiť žalobcovi priznanú sumu v lehote na plnenie tri dni od právoplatnosti rozsudku potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP.

31. Odvolací súd podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil aj závislý výrok o trovách konania v rozsudku okresného súdu (výrok V.).

32. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s ust. § 396 ods. 1 CSP, § 255 ods. 1, 2 a § 262 ods. 1 CSP. Odvolanie podali obidve strany sporu, každá z nich do tej časti rozhodnutia okresného súdu v ktorej bola neúspešná. Žalovaná pritom žiadala iba o povolenie platiť uloženú

povinnosť v splátkach. Keďže odvolací súd rozhodnutie okresného súdu v napadnutej časti potvrdil, vyslovil, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov odvolacieho konania právo.

33. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov členov senát 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
 - b) kto ho robí,
 - c) ktorej veci sa týka,
 - d) čo sa ním sleduje a
 - e) podpis.
- (§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).